

POSTANOWIENIE

Dnia 14 listopada 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Zbigniew Myszka

w sprawie z odwołania M.H. i M.Ś. wspólników Spółki cywilnej A. w S. oraz J.S.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w S.
z udziałem zainteresowanych: M.Z.N., J.R. i J.M.S.
o podleganie ubezpieczeniom społecznym,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń
Społecznych w dniu 14 listopada 2019 r.,
skargi kasacyjnej M.H. i M.Ś. wspólników Spółki cywilnej A. w S. od wyroku Sądu
Apelacyjnego w (...)
z dnia 19 kwietnia 2018 r., sygn. akt III AUa (...),

**odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania i
zasądza od każdej ze skarżących na rzecz pozwanego organu
rentowego po 240 (dwieście czterdzieści) zł tytułem zwrotu
kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu kasacyjnym.**

UZASADNIENIE

Sąd Apelacyjny w (...) III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych
wyrokiem z dnia 19 kwietnia 2018 r. oddalił apelacje odwołujących się M.H. i M.Ś.
- wspólników spółki cywilnej A. w S. (płatnik składek) oraz zainteresowanej J.S.
od wyroku Sądu Okręgowego - Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w K. z
dnia 6 marca 2017 r. oddalającego ich odwołania od decyzji Zakładu Ubezpieczeń
Społecznych Oddziału w S. z dnia 18 listopada 2015 r. stwierdzających, że
zainteresowane J.M.S., M.Z.N., J.R. i J.S., jako osoby wykonujące pracę na

podstawie umów zlecenia u płatnika składek podlegają obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym oraz wypadkowemu w okresach wymienionych w decyzjach.

W sprawie tej ustalono, że odwołujące się od dnia 15 września 2004 r. prowadzą działalność gospodarczą w zakresie obsługi rachunkowo - księgowej (płace, kadry) około 200 podmiotów oraz w zakresie doradztwa podatkowego. W ramach prowadzonej działalności wzięły udział w konkursie ogłoszonym przez Wojewódzki Urząd Pracy w K. w ramach Funduszu Społecznego Unijnego „Kapitał Ludzki. Narodowa Strategia Spójności” i zgłosiły własny projekt „Profesjonalna księgowość”. Od kwietnia 2011 r. zainteresowane podjęły pracę nad materiałami dla tego projektu i wspólnie opracowały materiały szkoleniowe pod nazwą „Profesjonalna księgowość - Człowiek najlepsza inwestycja” mające stanowić podstawę szkolenia i prowadzenia warsztatów. Obejmowały one między innymi zagadnienia związane z księgowością, dotyczące formy i charakterystyki prowadzenia działalności gospodarczej, funkcje rachunkowości, sprawozdania finansowe, bilans i zasady jego budowy, klasyfikacje i podział kont, rozrachunki z tytułu wynagrodzeń, zasady wystawiania faktur, wzorcowy plan kont, księgowanie w ramach karty podatkowej, prowadzenie księgi rozchodów i przychodów, a także praktyczne zadania i przykłady związane z prowadzeniem księgowości i obsługą programów księgowych. Materiały te zostały zaakceptowane przez odwołujące, a następnie przez Wojewódzki Urząd Pracy w K.. W dniu 7 lipca 2011 r. odwołujące się podpisały z Samorządem Województwa (...) - Wojewódzkim Urzędem Pracy w K. umowę o dofinansowanie projektu w ramach programu operacyjnego „Kapitał Ludzki”. Zobowiązały się do realizacji projektu na podstawie zgłoszonego wniosku, który stanowił jego załącznik. Umowa określała zasady dofinansowania, przekazywania i wydatkowania środków, monitoringu i kontroli projektu, konkurencyjności, realizacji obowiązków informacyjnych, zmian umowy oraz jej rozwiązania.

W dniu 1 września 2011 r. odwołujące się zawarły z każdą z zainteresowanych identycznie brzmiące umowy o dzieło, na podstawie których wykonawca zobowiązał się do opracowania materiałów szkoleniowych zgodnie z harmonogramem i programem szkolenia oraz do prowadzenia warsztatów dla

projektu „Profesjonalna księgowość” w okresie od 3 września 2011 r. do 30 czerwca 2012 r. Wykonawcy za wykonanie wyżej opisanych czynności przysługiwało wynagrodzenie brutto w kwocie 120 zł na godzinę, współfinansowane ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego. Z chwilą zapłaty wynagrodzenia wykonawca zobowiązywał się do przeniesienia na zamawiającego majątkowych praw autorskich do stworzonego dzieła, tj. do stworzonych materiałów szkoleniowych. Postanowiono ponadto, że wykonawca nie może powierzyć wykonania zobowiązań wynikających z umowy innym osobom bez pisemnej zgody zleceniodawcy, a w przypadku niewykonania dzieła w wyznaczonym terminie, zamawiający może odstąpić od umowy w trybie natychmiastowym.

Szkolenie było podzielone na dwa cykle pięciomiesięczne (dwie tury po 60 osób). W zajęciach prowadzonych przez zainteresowane brało udział 60 osób podzielonych na sześć grup po dziesięć osób. Szkolenia i warsztaty odbywały się w wynajmowanym na ten cel pomieszczeniach w soboty i niedziele w godzinach od 8.00 do 15.00, w układzie 2 - 3 spotkania w miesiącu. Rozpoczynały się testem sprawdzającym wiedzę uczestników z zakresu księgowości małych i średnich przedsiębiorstw. Była sprawdzana obecność. Szkolenie zgodnie z planem obejmowało w sumie 168 godzin podzielonych na cztery moduły szkoleniowe. Zainteresowane prowadziły zajęcia teoretyczne i praktyczne, tzw. warsztaty. Wynagrodzenie było wypłacane na podstawie przedstawionych rachunków, za okresy dłuższe niż miesiąc, stosownie do transz przelewanych przez WUP na rachunek płatnika. Rozliczenia odbywały się kwartalnie. Każdy z uczestników otrzymał wcześniej opracowane materiały „Profesjonalna księgowość”. Szkolenie kończyło się testem sprawdzającym wiedzę uczestników.

W tak ustalonym stanie faktycznym Sądy obydwu instancji uznały odwołania za nieuzasadnione wskazując, że sporne umowy zawarte między odwołującymi się a zainteresowanymi nie odpowiadały istocie umowy o dzieło uregulowanej art. 627 k.c. i następne, lecz stanowiły umowy o świadczenie usług, do których zastosowanie ma art. 750 k.c. W odniesieniu do wielokrotnie przywoływanego przez odwołujące się argumentu, że dzieło stanowi sporządzony przez zainteresowane „podręcznik”, Sąd argumentował, że powstał on na co najmniej

dwa miesiące przed zawarciem przez strony spornych umów, w okresie, gdy odwołujące nie wiedziały jeszcze, czy szkolenie, jakie zamierzają prowadzić, będzie uwzględnione przez Wojewódzki Urząd Pracy w K. w ramach ogłoszonego przez ten Urząd konkursu. Opracowanie tego „podręcznika” przez zainteresowane stanowiło dla odwołujących podstawę do zgłoszenia udziału w konkursie i nie było przedmiotem jakiegokolwiek odrębnej umowy pomiędzy stronami. Ponadto opracowanie to nie miało przeznaczenia powszechnego dla nauczania zasad księgowości, lecz przygotowywane zostało wyłącznie na potrzeby konkretnego planowanego cyklu szkoleń, przeprowadzanych przez jedną z góry ustaloną firmę. Dlatego należy je traktować analogicznie jak konspekt dla przygotowania zajęć, tyle że nie przygotowywany stopniowo, lecz od razu całościowo, dla potrzeb wszystkich czterech kolejnych modułów szkolenia. Natomiast szkolenia, które miały zmierzać do przygotowania ich uczestników do obsługi konkretnych, powszechnie obowiązujących programów komputerowych, służących małym i średnim przedsiębiorstwom do realizacji współpracy z urzędami skarbowymi i Zakładem Ubezpieczeń Społecznych, a także do przekazania uczestnikom szkoleń wiedzy z zakresu wynikających z przepisów prawa i zasad księgowości, sposobów opracowywania konkretnych rodzajów dokumentów, należy traktować jako nauczanie przedmiotu w ramach placówki nauczania, co do którego dotychczasowa judykatura zgodziła się, że nie są to czynności rezultatu, lecz starannego działania, do których z mocy art. 750 k.c. stosuje się przepisy dotyczące umowy zlecenia.

W skardze kasacyjnej odwołujące zarzuciły naruszenie: 1/ art. 233 § 1 k.p.c. przez dokonanie zarówno przez Sąd pierwszej jak i Sąd drugiej instancji ustaleń faktycznych sprzecznych z treścią zebranego w sprawie materiału dowodowego i w konsekwencji błędne przyjęcie, że: (-) opracowanie autorskiego podręcznika „Profesjonalna Księgowość” - część teoretyczna i praktyczna - nie było przedmiotem umów o dzieło z dnia 1 września 2011 r., zawartych pomiędzy odwołującymi a zainteresowanymi, z uwagi na fakt, iż podręcznik powstał przed podpisaniem ww. umów, (-) opracowanie autorskie nie stanowiło podręcznika, bowiem nie miało charakteru powszechnego dla nauczania zasad księgowości, lecz przygotowywane było wyłącznie na potrzeby konkretnego planowanego cyklu szkoleń, (-) do zakresu zadań zainteresowanych należało jedynie staranne

przeprowadzenie szeregu powtarzających się czynności o charakterze odtwórczym, podczas gdy każde szkolenie było inne, niepowtarzalne, co związane było z różnym poziomem wiedzy szkolonych grup, ich potrzebami i zainteresowaniami, tożsamy był jedynie ramowy przedmiot szkolenia, (-) materiały opracowane przez zainteresowane nie miały charakteru naukowego i twórczego, nie podlegały więc ochronie prawa autorskiego, nie były zindywidualizowane, samo zaś szkolenie polegało na odtwórczym przekazaniu wiedzy o charakterze zawodowym z zakresu prowadzenia księgowości małych i średnich przedsiębiorstw, podczas gdy zainteresowane opracowały nowatorski sposób nauczania księgowości i podnoszenia kwalifikacji zawodowych osób już posiadających pewne umiejętności z tego zakresu, w tym w szczególności napisanie autorskiego podręcznika, co znalazło uznanie w ocenie instytucji finansującej, i to właśnie projekt o nazwie „Profesjonalna Księgowość” jako jedyny uzyskał dofinansowanie w ramach programu operacyjnego Kapitał Ludzki współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego, (-) przy realizacji umów o dzieło z dnia 1 września 2011 r. zainteresowane nie ponosiły żadnej odpowiedzialności, podczas gdy w rzeczywistości wypłata wynagrodzenia uzależniona była od osiągnięcia konkretnych rezultatów, w postaci niematerialnej - zrealizowaniu całego programu szkoleniowego oraz podniesieniu poziomu wiedzy uczestników szkolenia, a z drugiej strony także materialnej - opracowania autorskiego podręcznika oraz indywidualnego przygotowania przez zainteresowanych materiałów dydaktycznych, 2/ art. 233 § 1 k.p.c. przez przekroczenie zasady swobodnej oceny dowodów i błędne uznanie, iż (-) w ramach umów o dzieło z dnia 1 września 2011 r. zainteresowane nie były zobowiązane do opracowania autorskich podręczników „Profesjonalna Księgowość” - część teoretyczna i praktyczna oraz nie otrzymały z tego tytułu jakiegokolwiek wynagrodzenia, podczas gdy ustalenie stawki godzinowej na poziomie 120 zł świadczy o tym, że przedmiotem umów o dzieło było opracowanie materiałów szkoleniowych w postaci podręczników, monitorowanie zmian przepisów prawa i wskaźników księgowych w celu ich aktualizacji na potrzeby prowadzonych zajęć, przygotowywanie dodatkowych materiałów szkoleniowych dla poszczególnych grup, przeprowadzenie szkoleń, opracowanie indywidualnego sposobu przeprowadzenia szkoleń, odbywanie

konsultacji z uczestnikami warsztatów, (-) wykładowcy nie przekazywali uczestnikom szkoleń myśli intelektualnych o indywidualnym charakterze, przy całkowitym pominięciu zeznań zainteresowanych - co do źródeł pochodzenia przekazywanej przez nich wiedzy, bazującej na ich indywidualnym doświadczeniu życiowym, kwestii wykonania przez te osoby autorskich programów i konspektów zajęć oraz materiałów dydaktycznych do szkoleń, (-) dziełem nie są wykonane przez wykładowców utwory w ramach prawa autorskiego, w postaci ich autorskich programów szkoleń, które były przygotowane przez opracowanie programów zajęć, materiałów dydaktycznych, konspektów i przeniesienia związanych z nimi autorskich praw majątkowych na odwołujące, 3/ art. 233 § 1 k.p.c. przez przekroczenie zasady swobodnej oceny dowodów i błędne uznanie, iż wyniki ankiet monitorowania wskaźników „miękkich” przeprowadzonych w dniach 4 i 5 lutego 2012 r. oraz wyniki ankiet monitorowania wskaźników „miękkich” przeprowadzonych w dniach 23 i 29 czerwca 2012 r., w żaden sposób nie warunkowały ani wysokości, ani tym bardziej faktu wypłacenia zainteresowanemu wynagrodzenia z tytułu realizacji spornych umów, podczas gdy wzrost wiedzy osób uczestniczących w szkoleniu „Profesjonalna Księgowość” był jednym z warunków wypłaty wynagrodzenia, 4/ art. 6 ust. 1 pkt 4, art. 12 ust. 1 i art. 13 pkt 2 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (jednolity tekst: Dz.U. z 2019 r., poz. 300 ze zm.) przez niewłaściwe zastosowanie i błędne uznanie, iż zainteresowane podlegają obowiązkowemu ubezpieczeniu emerytalnemu, rentowemu i wypadkowemu pomimo zawarcia z odwołującymi umowy o dzieło, 5/ art. 734 § 1 w związku z art. 750 i art. 627 k.c. przez błędną wykładnię prowadzącą do przyjęcia, że odwołujące łączyły z zainteresowanymi umowy o świadczenie usług, pomimo, że w wyniku realizacji obowiązków wynikających z przedmiotowych umów doszło do powstania dzieła o charakterze materialnym i niematerialnym, 6/ art. 65 § 2 w związku z art. 353¹ k.c. przez błędną wykładnię oświadczeń woli stron i nieuzasadnione zakwalifikowanie spornych umów, jako umów o świadczenie usług, pomimo że strony zawarły umowy o dzieło, a przeważający zakres obowiązków (około 80%) nałożonych na zainteresowane dotyczył stworzenia materialnego dzieła w postaci podręcznika i opracowania rozbudowanych kazusów i zadań wykorzystywanych podczas części praktycznej

wykładów, 7/ art. 353¹ w związku z art. 65 i art. 627 k.c. przez błędną wykładnię i błędne przyjęcie, że doszło do naruszenia zasady swobody umów w wyniku zawarcia i kształtowania treści umowy oraz celu umowy o dzieło, wykraczający poza granice prawem określone, co w konsekwencji doprowadziło do przekształcenia umowy o dzieło w umowę nienazwaną, podczas gdy strony ukształtowały treść i cel umowy w granicach zakreślonych przez prawo, zgodnie z naturą umowy o dzieło i zasadami współżycia społecznego, tj. umowy dotyczyły wykonania konkretnego rezultatu (podręcznika), wynagrodzenie było ustalane ryczałtowo, sposób wykonania dzieła podlegał weryfikacji, stwierdzone uchybienia miały podlegać usunięciu, niewykonanie dzieła wiązało się z brakiem wypłaty pozostałej części wynagrodzenia i koniecznością zwrotu już wypłaconego, natomiast dzieło miało powstać z wykorzystaniem materiałów, narzędzi i pracy twórczej wykonawcy, 8/ art. 83 ust. 1 pkt 1 i 3 w związku z art. 38 ust. 1, art. 68 ust. 1 pkt 1 lit. a i c oraz art. 6 ust. 1 pkt 4, art. 12 ust. 1, art. 13 pkt 2, art. 18 ust. 1 i 3, art. 20 ust. 1, art. 36 ust. 1, 2, 4 i 11, art. 41 ust. 1 ust. 3 pkt 1, 2, 4 i 5 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych, art. 66 ust. 1 pkt 1 lit. e, art. 69 ust. 1, art. 81 ust. 1 i 6 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (jednolity tekst: Dz.U. z 2019 r., poz. 1373 ze zm.) oraz art. 750 k.c. w związku z art. 2 Konstytucji przez błędną wykładnię prowadzącą do przyjęcia, iż ZUS posiada uprawnienia do weryfikacji umów i swobodnej ich kwalifikacji wbrew woli stron.

We wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżące sformułowały istotne zagadnienie prawne, „czy w świetle art. 83 ust. 1 pkt 1 i 3 w związku z art. 38 ust. 1, art. 68 ust. 1 pkt 1 lit. a i c oraz art. 6 ust. 1 pkt 4, art. 12 ust. 1, art. 13 pkt 2, art. 18 ust. 1 i 3, art. 20 ust. 1, art. 36 ust. 1, 2, 4 i 11, art. 41 ust. 1 ust. 3 pkt 1, 2, 4 i 5 ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych, art. 66 ust. 1 pkt 1 lit. e, art. 69 ust. 1, art. 81 ust. 1 i 6 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 roku o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych ZUS posiada uprawnienia do weryfikacji umów i swobodnej ich kwalifikacji wbrew woli stron, w szczególności czy organ ten może w świetle ustawy systemowej stosować kodeks cywilny i wywodzone z niego konsekwencje nieważności czynności prawnych?”. Wniosły o uchylenie

zaskarżonego wyroku w całości oraz poprzedzającego go wyroku Sądu pierwszej instancji i orzeczenie co do istoty sprawy poprzez uwzględnienie odwołań i zmianę zaskarżonych decyzji oraz zasądzenie od organu rentowego na rzecz skarżących kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego przed Sądem pierwszej i drugiej instancji oraz kosztów postępowania kasacyjnego, ewentualnie o uchylenie wyroku Sądu drugiej instancji i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania temu Sądowi i rozstrzygnięcia o kosztach postępowania kasacyjnego.

W odpowiedzi na skargę kasacyjną organ rentowy wniósł o wydanie postanowienia w przedmiocie nieprzyjęcia skargi do rozpoznania oraz o zasądzenie od skarżących na rzecz organu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu kasacyjnym według norm przepisanych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna nie zasługiwała na przyjęcie do merytorycznego rozpoznania. W pierwszym rzędzie wskazać należy, że sformułowany przez skarżące problem nie ma rangi istotnego zagadnienia prawnego. Zagadnieniem prawnym jest bowiem takie zagadnienie, które wiąże się z określonym przepisem prawa materialnego lub procesowego lub uregulowaniem prawnym, których wyjaśnienie ma nie tylko znaczenie dla rozstrzygnięcia przedmiotowej sprawy, ale także dla rozstrzygnięcia innych podobnych spraw. Wskazanie zagadnienia prawnego uzasadniającego wniosek o rozpoznanie skargi kasacyjnej powinno zatem nastąpić przez określenie przepisów prawa, w związku z którymi zostało sformułowane i wskazanie argumentów, które prowadzą do rozbieżnych ocen. Dopiero bowiem wówczas Sąd Najwyższy ma podstawę do oceny, czy przedstawione zagadnienie jest rzeczywiście zagadnieniem „prawnym” oraz czy jest to zagadnienie „istotne” (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002 nr 1, poz. 11; z 13 sierpnia 2002 r., I PKN 649/01, OSNP 2004 nr 9, poz. 158; z 14 lutego 2003 r., I PK 306/02, Wokanda 2004 nr 7-8, s. 51). Twierdzenie o występowaniu istotnego zagadnienia prawnego jest uzasadnione tylko wtedy, kiedy - po pierwsze - przedstawiony problem prawny nie został jeszcze rozstrzygnięty przez Sąd Najwyższy lub kiedy istnieją rozbieżne

poglądy w tym zakresie wynikające z odmiennej wykładni przepisów konstruujących to zagadnienie (por. postanowienie z 12 marca 2010 r., II UK 400/09, LEX nr 577468) oraz po drugie - jego wyjaśnienie ma znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy w ustalonym stanie faktycznym (por. postanowienie z 27 stycznia 2009 r., II PK 248/09, LEX nr 736732). Nie występuje też w sprawie istotne zagadnienie prawne (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.), jeżeli Sąd Najwyższy zajął już stanowisko w kwestii tego zagadnienia prawnego lub wykładni przepisów i wyraził swój pogląd we wcześniejszych orzeczeniach, a nie zachodzą żadne okoliczności uzasadniające zmianę tego poglądu (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 16 stycznia 2003 r., I PK 230/02, OSNP – wkładka 2003 nr 13, poz. 5).

Wskazane przez skarżące zagadnienie prawne było już przedmiotem rozstrzygnięcia Sądu Najwyższego, a skarżące nie przywołały okoliczności uzasadniających zmianę tego poglądu. W orzecznictwie Sądu Najwyższego ugruntowane jest stanowisko, że Zakład Ubezpieczeń Społecznych, który stwierdza podleganie ubezpieczeniu społecznemu, może - bez względu na nazwę umowy i jej postanowienia wskazujące na charakter stosunku prawnego, którym strony zamierzały się poddać - ustalić rzeczywisty jego charakter i istniejący tytuł ubezpieczenia. Weryfikacja, że pomiędzy stronami umowy nazwanej umową o dzieło zachodzą stosunki polegające na wykonywaniu za wynagrodzeniem usług odpowiadających umowom zdefiniowanym w art. 734 i 758 k.c. lub umowom, do których - stosownie do art. 750 k.c. - stosuje się przepisy o zleceniu, uprawnia do wydania decyzji na podstawie art. 83 ust. 1 pkt 1 i 3 z zastosowaniem art. 6 ust. 1 pkt 4, art. 13 pkt 2 ustawy systemowej (wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 10 lipca 2014 r., II UK 454/13, LEX nr 1495840; z dnia 1 lutego 2017 r., I UK 81/16, LEX nr 2242159; z dnia 10 stycznia 2017 r., II UK 518/15, LEX nr 2209108; z dnia 13 stycznia 2016 r., III UK 53/15, LEX nr 1984624).

Należy też wskazać, że zasada swobody stron w określaniu stosunku zobowiązaniowego (art. 353¹ k.c.) nie jest absolutna, ponieważ wola stron wyrażona w umowie nie może być sprzeczna z ustawą ani zmierzać do obejścia przepisów prawa (art. 58 § 1 k.c., por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 25 października 2016 r., I UK 446/15, LEX nr 2163323). Oznacza to, że swoboda kontraktowania nie jest nieograniczona, a konkretnie rzecz ujmując strony nie mogą

nazwać umową o dzieło zobowiązania, którego przedmiotem nie jest dzieło w rozumieniu art. 627 k.c. To, że strony umowy nazwały łączący je stosunek prawny umową o dzieło nie przesadza ani nie decyduje o rodzaju zobowiązania, które ostatecznie - z uwzględnieniem wszystkich okoliczności sprawy - weryfikuje właściwy sąd (por wyroki Sądu Najwyższego: z 26 marca 2013 r., II UK 201/12, LEX nr 1618766 oraz lub 21 marca 2013 r., III CSK 216/12, LEX nr 1324298 oraz powołane w nich orzeczenia). Również w doktrynie wypracowano podobne standardy i kryteria odróżniające umowy o dzieło, które często celowo wybierają płatnicy składek na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne w celu intencyjnego uniknięcia obowiązku opłacania składek z tytułu umów, od umów o świadczenie usług starannego działania, do których zgodnie z Kodeksem cywilnym stosuje się przepisy dotyczące zlecenia. W tej argumentacji weryfikowane czynności ze spornego stosunku prawnego nie kreowały niepowtarzalnego ani zindywidualizowanego dzieła o niestandardowym bycie prawnym na podstawie deklarowania nazwy umów o dzieło lub stosowania indywidualnych metod dydaktycznych, sposobu prowadzenia warsztatów zajęć czy wykorzystanych technik przekazu informacji szkoleniowych, które nie prowadziły do wytworzenia dzieła, ale polegały na wykonywaniu odtwórczych czynności nauczania o charakterze starannego działania, bez pewności uzyskiwania pozytywnych rezultatów przez szkolone osoby. Oznaczało to, że pisemne opracowywanie wykładów lub materiałów pomocniczych dla uczestników szkolenia ani prowadzenie warsztatów dla projektu „Profesjonalna księgowość” nie kreowały niepowtarzalnego ani indywidualnego dzieła, które gwarantowałoby uzyskanie obiektywnie pewnego rezultatu w postaci przyswojenia wiedzy lub umiejętności praktycznych przez każdego z uczestników takich warsztatów. Samo przyznanie w spornym zakresie swobody działania wykładowcom nie oznacza, że przygotowują oni projekt lub program zajęć gwarantujących osiągnięcie pozytywnego wyniku przez każdego szkolonego. W ustalonych okolicznościach przedmiotowej sprawy przedmiotem i zakresem spornych umów było staranne przygotowanie materiałów i prowadzenie warsztatów szkoleniowych przez osoby zaangażowane do wygłoszenia wykładów z zakresu oferowanej problematyki szkoleniowej, bez gwarancji osiągnięcia pozytywnego indywidualnego wyniku pozyskania wiedzy lub umiejętności

praktycznych przez każdego ze szkolonych w typowych sprawach z zakresu problematyki poruszanej na organizowanych szkoleniach z obszaru starannego wykonywania określonych obowiązków zawodowych. Jeżeli niekiedy strony spornych umów przypisują im cechy charakterystyczne dla co najmniej dwóch różnych rodzajów umów (w szczególności umowy rezultatu czy umowy starannego działania), to w celu dokonania właściwej kwalifikacji prawnej należy posłużyć się metodą typologiczną, której istota sprowadza się do ustalenia cech przeważających lub dominujących spornych umów (por. wyroki Sądu Najwyższego; z 26 marca 2008 r., I UK 282/07, LEX nr 411051 lub 5 maja 2010 r., I PK 8/10, Monitor Prawa Pracy 2011 nr 2, s. 102). W omówionej konwencji interpretacyjnej nie podlega kwestii, że powtarzalne przekazywanie wiedzy lub nauczanie zawodowych umiejętności praktycznych polega na starannym działaniu, bez gwarancji uzyskania pewnego rezultatu przez każdego z uczestników szkoleń zawodowych, co oznacza, że sporne umowy świadczenia usług szkoleniowych oferowane przez zainteresowanych podlegały obowiązkowi składkowemu w okolicznościach niezaskładającego na jurysdykcyjną tolerancję intencyjnego obejścia przez skarżącego płatnika składek dyspozycji art. 6 ust. 6 pkt 4 w związku z art. 12 ust. 1 i art. 13 ust. 1 pkt 2 i art. 18 ustawy systemowej. W takim stanie rzeczy nie było podstaw do ustalenia, że sporne kontrakty były umowami od dzieło, które nie rodzą obowiązku ubezpieczenia społecznego (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 10 października 2019 r., I UK 198/18, dotychczas niepublikowany).

Mając powyższe na uwadze Sąd Najwyższy postanowił jak w sentencji na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c., zasądzając od każdej ze skarżących należne pozwanemu organowi rentowego koszty zastępstwa procesowego w postępowaniu kasacyjnym w zgodzie z art. 98 k.p.c.

as